

Informácia o činnosti Etickej komisie prokuratúry za obdobie roka 2017

Etická komisia prokuratúry vykonávala svoju činnosť v roku 2017 v nezmenenom personálnom obsadení.

Činnosť Etickej komisie prokuratúry v roku 2017 možno zhrnúť v nasledovných bodoch.

1. Schválenie Informácie o činnosti Etickej komisie prokuratúry za obdobie roka 2016.

Etická komisia prokuratúry na zasadnutí konanom v dňoch 7. až 8. februára 2017 vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry Slovenskej republiky Krpáčovo uznesením číslo 2/2017 schválila Informáciu o činnosti Etickej komisie prokuratúry za obdobie roka 2016.

Predmetnú Informáciu o činnosti Etickej komisie prokuratúry za obdobie roka 2016 Etická komisia prokuratúry zverejnila na webovom sídle Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, čím si splnila svoju povinnosť v zmysle ustanovenia § 217d odsek 3 zákona číslo 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov ako i v zmysle ustanovenia článku 10 bodu 1. Rokovacieho poriadku Etickej komisie prokuratúry, podľa ktorých Etická komisia prokuratúry pravidelne informuje o svojej činnosti na webovom sídle Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

2. Úvahy Etickej komisie prokuratúry k úprave zovňajšku prokurátora.

Etická komisia prokuratúry sa veľmi intenzívne, už od svojho vzniku v roku 2016, zaoberá úvahami o potrebe vydania odporúčania Etickej komisie prokuratúry k úprave zovňajšku prokurátora.

Aj preto sa na zasadnutí Etickej komisie prokuratúry, ktoré sa konalo v dňoch 23. až 24. mája 2017 vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry Slovenskej republiky Krpáčovo, uskutočnila prednáška na tému „Etiketa prokurátora pri výkone povolania – najčastejšie chyby vo vystupovaní, zdvorilej komunikácii, obliekaní a ako sa ich vystríhať.“ Prednášku lektoroval Ing. Tomáš Borec, PhD., ktorý viedol protokol v Kancelárii prezidenta Slovenskej republiky a na Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky, pôsobil ako diplomat Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, je autorom publikácií Moderná biznis etiketa pre manažérov, Manažéri na cudzom parkete (Ako prekonávať nástrahy interkultúrnej komunikácie). V súčasnosti pôsobí ako konzultant pre biznis etiketu, diplomatický protokol, interkultúrnu komunikáciu a modernú kultúru stolovania.

Na uvedené zasadnutie bolo pozvané vedenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, všetci krajskí prokurátori a všetci členovia Rady prokurátorov Slovenskej republiky, ktorá je najvyšším výkonným orgánom samosprávy

prokurátorov s celoštátnou pôsobnosťou, úlohou ktorého je iniciatívne zabezpečovať a chrániť práva a oprávnené záujmy prokurátorov.

Dňa 26. septembra 2017 sa na Krajskej prokuratúre Trenčín uskutočnilo stretnutie predsedu a podpredsedu Rady prokurátorov Slovenskej republiky s predsedom a podpredsedom Etickej komisie prokuratúry k otázkam úpravy zovňajšku prokurátorov vo vzťahu k Etickému kódexu prokurátora a Komentáru k Etickému kódexu prokurátorov.

Následne sa v dňoch 19. až 20. októbra 2017 uskutočnilo zasadnutie Etickej komisie prokuratúry vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry Slovenskej republiky Stará Lesná, pričom jedným z bodov bolo rokovanie Etickej komisie prokuratúry k úvahe o potrebe prijatia odporúčania Etickej komisie prokuratúry k úprave zovňajšku prokurátora.

Výsledkom rokovania Etickej komisie prokuratúry k uvedeným otázkam nožnej úpravy zovňajšku prokurátora vo forme odporúčania Etickej komisie prokuratúry bolo rozhodnutie Etickej komisie prokuratúry, že práce na príprave odporúčania k tejto problematike nateraz prerušuje.

Základným dôvodom pre takéto rozhodnutie Etickej komisie prokuratúry bola skutočnosť, že Etická komisia prokuratúry nepociťuje podporu na vydanie odporúčania zo strany prokurátorov.

Etická komisia prokuratúry sa zhodla v tom, že úprava zovňajšku prokurátora nie je plošným problémom a že sa nedostatky v úprave zovňajšku u prokurátorov vyskytujú skôr ojediniele.

Aj preto Etická komisia prokuratúry očakávala, že sami prokurátori budú podporovať Etickú komisiu prokuratúry pri vydaní takéhoto odporúčania, čo sa však nestalo.

Z tohto dôvodu Etická komisia prokuratúry svoju aktivitu v tomto smere prerušila s tým, že zrejme nedozrel čas na to, aby takéto odporúčanie bolo vydané.

Tiež Etická komisia prokuratúry s poľutovaním zaznamenala, že niektorí prokurátori majú obavu z takéhoto odporúčania, ktoré by podľa názorov niektorých malo slúžiť na likvidáciu nepohodlných prokurátorov a že nejakému tzv. „zošnúrovaniu“ prokurátora obsiahnutom v pripravovanom odporúčaní sa bránia.

Etická komisia prokuratúry tiež s poľutovaním konštatovala, že došlo k zjavnému nepochopeniu zmyslu takejto úpravy, ktorá má charakter čisto odporúčací a ktorá len mala za cieľ vykladať ustanovenia Etického kódexu prokurátora a Komentár k Etickému kódexu prokurátorov. A to v nasledovných ustanoveniach:

5. časť Etického kódexu prokurátora – ZDVORILOSŤ A SLUŠNOSŤ PROKURÁTORA

Bod 5.5 Prokurátor má mať upravený svoj zovňajšok a na verejnosti musí vystupovať tak, aby dôstojne reprezentoval prokuratúru.

Bod 5.7 Prokurátor sa vyvaruje takej prezentácie svojej osoby, ktorá by narúšala dôveryhodnosť a dôstojnosť jeho profesie a prokurátorského stavu.

Komentár k Etickému kódexu prokurátorov toto ustanovenie komentuje nasledovne:

Upravený zovňajšok prokurátora musí byť samozrejmosťou. Nie je úmyslom etického kódexu predpisovať akýkoľvek dress code pre prokurátora, ani ustanoviť striktné obmedzenia týkajúce sa úpravy vzhľadu prokurátora. Vzhľadom na to, že prokurátor vykonáva verejnú funkciu, ktorá je spoločnosťou považovaná za dôležitú a významnú, prokurátor sa musí vyvarovať takých prvkov svojho vzhľadu, ktoré by vzbudzovali všeobecné pohoršenie, či odpor verejnosti. Prokurátor dbá na to, aby úpravou, resp. zanedbaním úpravy svojho zovňajšku nenarúšal dôstojnosť a vážnosť funkcie.

Opätovne je na tomto mieste potrebné zdôrazniť, že Etická komisia prokuratúry bude veľmi citlivo posudzovať etické otázky a etickú prijateľnosť správania sa prokurátorov, bude hľadať rozumnú mieru únosnosti správania sa prokurátora vo vzťahu k verejnosti a zároveň bude chrániť prokurátora pred neprimeranými zásahmi voči jeho slobode. Že úlohou Etickej komisie prokuratúry je i ochrana prokurátora v uvedenom zmysle s tým, že akékoľvek neprimerané zásahy do slobody prokurátora bude v rámci svojich zákonných oprávnení eliminovať.

Záverom je tiež potrebné zdôrazniť, že motívom odporúčania Etickej komisie prokuratúry k úprave zovňajšku prokurátora bolo výhradne budovanie dôvery prokurátorského stavu vo vzťahu k verejnosti.

Samozrejme, že takáto iniciatíva Etickej komisie prokuratúry, ktorá v súčasnosti nenašla odzrkadlenie vo forme odporúčania, mala svoj zmysel, nakoľko v rámci rezortu nastala veľmi živá diskusia k tejto téme. Prokurátori sa začali vo väčšom rozsahu venovať úprave zovňajšku svojich kolegov a v prípade anomálií v úprave zovňajšku začali tiež o nich otvorene hovoriť.

Na dôvažok k tejto téme Etická komisia prokuratúry dodáva, že pripravované odporúčanie obsahovalo vo svojom odôvodnení tiež vyjadrenie i k iným veciam ako k oblečeniu prokurátora (dress code). Obsahovalo tiež názor Etickej komisie prokuratúry k rôznym úpravám zovňajšku prokurátora ako je tetovanie, piercing, úprava vlasov, či fúzov a brady prokurátorov, u žien bolo poukázané na nevťieravý make-up.

Nech to znie akokoľvek pre niekoho možno i komicky, je nesporné, že najmä v 90. rokoch minulého storočia došlo v úprave zovňajšku prokurátorov k výraznej devalvácii. Prokurátori prestali nosiť obleky a prokurátorky kostýmy ako svoje

pracovné oblečenie. Vyskytujú sa prípady nosenia riflí a tričiek a nie je ani kuriozitou viditeľné tetovanie.

Pričom Etická komisia prokuratúry má poznatky, že aj takéto prejavy u prokurátorov sú terčom kritiky zo strany verejnosti.

Cieľom Etickej komisie prokuratúry bol akýsi reštart v rozmyšľaní a konaní prokurátorov v tejto oblasti.

Možno len dúfať, že sa minimálne prokurátori nad týmito otázkami začnú zamýšľať a že budú voči sebe oveľa kritickejší.

Etickej komisii prokuratúry je známe, že úprava zovňajšku prokurátora ide ruka v ruku tiež s vytváraním pozitívneho pracovného prostredia prokurátorov. To znamená, že na tieto veci má vplyv i vybavenosť kancelárií prokurátorov, v letných mesiacoch tiež klimatizované priestory. I v tejto oblasti však prebieha neustály progres a pracovnému prostrediu prokurátorov venuje Generálna prokuratúra Slovenskej republiky významnú pozornosť.

Je neprijateľné, aby prokurátori svojim zovňajškom dávali príčinu na opodstatnenú kritiku zo strany verejnosti. Treba si uvedomiť i zodpovednosť jednotlivých prokurátorov, ktorú majú voči profesii prokurátora.

Záverom možno uviesť, že aj v rámci prokuratúry ako štátneho orgánu je nevyhnutné ovládať a dodržiavať určité pravidlá spoločenského správania pri výkone povolania prokurátora, vrátane jeho oblečenia, teda Etiketu prokurátora pri výkone jeho povolania.

Zovňajšok prokurátora, najmä jeho oblečenie, bezprostredne súvisí aj so statusom prokurátora a výkonom jeho funkcie v rámci postavenia a pôsobnosti prokuratúry. Optimálna úprava zovňajšku prokurátora pomáha cielene pozitívne ovplyvňovať obraz prokuratúry ako štátneho orgánu v spoločnosti a prokurátora ako jej reprezentanta. Vzhľad prokurátora reprezentuje nielen úroveň jeho osobnej kultúry, ale reprezentuje aj úrad prokuratúry a je symbolom postavenia prokurátora v spoločnosti.

3. Pozvanie JUDr. Iva Ištvana, vrchného štátneho zástupcu v Olomouci, Česká republika, člena Etickej komisie Únie štátnych zástupcov Českej republiky, na zasadnutie Etickej komisie prokuratúry.

Na základe pozvania Etickej komisie prokuratúry sa JUDr. Ivo Ištvan, vrchný štátny zástupca v Olomouci, Česká republika, člen Etickej komisie Únie štátnych zástupcov Českej republiky, zúčastnil zasadnutia Etickej komisie prokuratúry, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 19. až 20. októbra 2017 vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry Slovenskej republiky Stará Lesná.

Vo svojom vystúpení na uvedenom zasadnutí Etickej komisie prokuratúry JUDr. Ivo Ištvan veľmi podrobne oboznámil členov Etickej komisie prokuratúry o postavení Etickej komisie Únie štátnych zástupcov Českej republiky v štruktúre

Únie štátnych zástupcov Českej republiky, o jej zameraní a doterajšej činnosti. Vo svojom vystúpení sa tiež venoval disciplinárnemu postihu štátnych zástupcov Českej republiky v kontexte rozhodovacej činnosti súdov Českej republiky.

JUDr. Ivo Ištvan ako i všetci členovia Etickej komisie prokuratúry vyzdvihli vysokú úroveň tohto pracovného stretnutia. Zároveň deklarovali záujem o rozvíjanie vzájomných kontaktov medzi Etickou komisiou prokuratúry a Etickou komisiou Únie štátnych zástupcov Českej republiky.

4. Pracovné stretnutie zástupcov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Etickej komisie prokuratúry s profesorom Jamesom E. Moliternom z Washington and Lee University School of Law.

Profesor James E. Moliterno (Washington and Lee University School of Law) sa dlhodobo venuje okrem civilného práva procesného a právneho vzdelávania i problematike profesijnej etiky právnikov. Je autorom mnohých odborných publikácií z oblasti práva (okrem iných i publikácie Globálne problémy profesijnej etiky právnikov).

Profesor James E. Moliterno prejavil záujem podrobne sa oboznámiť s postavením, zameraním a činnosťou Etickej komisie prokuratúry, a preto požiadal o prijatie na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Na pracovnom stretnutí, ktoré sa uskutočnilo dňa 1. decembra 2017 na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, zastupoval Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky JUDr. René Vanek, prvý námestník generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktorý je zároveň členom Etickej komisie prokuratúry a Etickú komisiu prokuratúry Mgr. Jozef Sedlák, predseda Etickej komisie prokuratúry.

S poukazom na vysokú odbornú úroveň pracovného stretnutia a na výrazný záujem profesora Jamesa E. Moliterna o činnosť Etickej komisie prokuratúry ako i jeho významné odborné skúsenosti v oblasti profesijnej etiky právnikov obe strany pracovného stretnutia deklarovali záujem o účasť profesora Jamesa E. Moliterna na zasadnutí Etickej komisie prokuratúry, na ktorom by profesor James E. Moliterno prezentoval svoje poznatky v tejto oblasti prínosné pre ďalšiu činnosť Etickej komisie prokuratúry.

5. Aktivity členov Etickej komisie prokuratúry súvisiace s činnosťou Etickej komisie prokuratúry.

Medzi aktivity členov Etickej komisie prokuratúry súvisiace s činnosťou Etickej komisie prokuratúry možno zaradiť prednáškovú činnosť členov Etickej komisie prokuratúry týkajúcu sa problematiky pravidiel prokurátorskej etiky, etických otázok a etickej prijateľnosti správania sa prokurátorov a účasť a vystúpenia členov Etickej komisie prokuratúry na rokovaníach samosprávnych orgánov prokurátorov k činnosti Etickej komisie prokuratúry.

Mgr. Jozef Sedlák, predseda Etickej komisie prokuratúry, vykonal v prospech Justičnej akadémie Slovenskej republiky v predmetnej oblasti nasledovnú prednáškovú činnosť:

- V rámci podujatia: Prípravné vzdelávanie právnych čakaťelov prokuratúry „Kultivácia osobnosti“, ktoré sa uskutočnilo v Detašovanom pracovisku Justičnej akadémie Slovenskej republiky, Omšenie, v dňoch 6. až 9. marca 2017, bol lektorom prednášky na tému Profesijná etika prokurátora, v rámci ktorej venoval pozornosť profesijnej etike všeobecne (definícia profesie, profesijná deontológia, kodifikácia etických noriem), Etickému kódexu prokurátora (výklad jednotlivých ustanovení), Komentáru k Etickému kódexu prokurátorov, následkom porušenia pravidiel prokurátorskej etiky, Etickej komisii prokuratúry (postavenie a rozhodovacia činnosť), rozboru modelovej situácie a prípadovým štúdiám (praktické cvičenia).
- V rámci podujatia: Etika práce sudcu a prokurátora, ktoré sa uskutočnilo v Detašovanom pracovisku Justičnej akadémie Slovenskej republiky, Omšenie, v dňoch 26. až 27. októbra 2017, bol lektorom prednášky na tému Etika prokurátora, v rámci ktorej venoval pozornosť profesijnej etike prokurátora, Etickému kódexu prokurátora, etike prokurátora v rozhodovacej činnosti a v súkromnom živote, postaveniu a rozhodovacej činnosti Etickej komisie prokuratúry.

Mgr. Jozef Sedlák, predseda Etickej komisie prokuratúry, bol lektorom prednášky na tému Profesijná etika prokurátora tiež na pracovnej porade riaditeľky medzinárodného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zameranej na oblasť medzinárodnej justičnej spolupráce v trestných veciach, ktorá sa konala vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry Slovenskej republiky Krpáčovo v dňoch 9. až 10. mája 2017 a na spoločnej pracovnej porade špecialistov vybavujúcich netrestnú agendu v obvode Krajskej prokuratúry Košice a Krajskej prokuratúry Prešov, ktorá sa konala vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry Slovenskej republiky Stará Lesná v dňoch 16. až 17. mája 2017.

Mgr. Jozef Sedlák, predseda Etickej komisie prokuratúry, bol jedným z host'ov panelovej diskusie na tému Etika a výkon právnických povolání, organizovanou Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá sa konala dňa 30. novembra 2017 v Amfiteátri (Auditórium Maximum) Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Panelová diskusia bola zameraná na nastavenie etických východísk pri výkone právnických povolání. Obsahom panelovej diskusie boli preto otázky súvisiace s nutnosťou smerovania výkonu právnických povolání k rozvoju demokratickej spoločnosti a právneho štátu, v prospech ľudí, jeho determinácie určitými etickými princípmi a vnútornou morálkou predstaviteľov právnických povolání. Panelová diskusia dala tiež odpovede na otázky, čo robí právnické povolanie dôveryhodným a či sú predstavitelia právnických povolání pripravení riešiť profesionálne dilemy.

JUDr. Rastislav Remeta, PhD., podpredseda Etickej komisie prokuratúry, vykonal dňa 14. novembra 2017 na Krajskej prokuratúre Banská Bystrica, v rámci zhromaždenia prokurátorov krajskej prokuratúry v obvode Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, prednášku na tému „Aktuálna činnosť Etickej komisie prokuratúry“,

v rámci ktorej prezentoval jej doterajšiu a aktuálnu činnosť, okrem iného aj s ohľadom na prerušenie prác na príprave odporúčania Etickej komisie prokuratúry k úprave zovňajšku prokurátora.

Členovia Etickej komisie prokuratúry pravidelne oboznamovali aktuálnu činnosť Etickej komisie prokuratúry na zhromaždeniach prokurátorov, prokurátorských radách a pracovných poradách generálneho prokurátora a krajských prokurátorov.

Informácia o činnosti Etickej komisie prokuratúry za obdobie roka 2017 bola schválená uznesením Etickej komisie prokuratúry č. 2/2018 zo dňa 18. januára 2018.

Mgr. Jozef Sedlák
predseda Etickej komisie prokuratúry